

СВІТ ДИТИНИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

1937

РІК XVIII.

ЖОВТЕНЬ

Ч. 10.

«СВІТ ДИТИНИ»

Lwów, Zimorowicza, 2

Тимш до вас листожок

Леся Кучер, Карнегі, Америка: Щиро дякую Тобі, люба приятелько, що не забувавш про мене. Карточку від Тебе з Бостону отримав 26. серпня, «ішла» з Америки до Львова 11 днів. Як провела вакації в Бостоні? Чи дістаєш правильно «Світик» і книжки? Думаю і надіюся, що приєднаєш мені тепер бодай одного передплатника, бо на жаль Америка про мене не дуже «пам'ятає».

Андрій Гладій, Рудники: Про Твою просьбу, Андрійку, буду пам'ятати. Чи не міг би Ти зібрати між дітьми по кілька сотиків і вислати на книжечки? Я вислав би Тобі по зниженій ціні. Всіх Твоїх писань іще не прочитав, бо писані олівцем і досить невиразно, а я маю багато роботи.

Орест Коваль, Студінка: За прислане щиро дякую, майже все буде використане. Короткі оповідання прошу присилати.

Володимир Кузь, Перегінсько: Щиро зрадів я Твоею посилкою. Світлини свідчать про чудові околиці Перегінська. Пригадую собі школу в Перегінську, бо я був там Усусусом підчас війни. В школі стояла команда Корпусу чи Бригади. Твої віршики використаю може й у наступнім числі один. Рисунок полонини гарний, та відбити не можу, треба б рисувати тільки тушом, а не кредками. Попробуй і пришли. Мушу ще колись відвідати Перегінсько. Чи то Твоя сестричка Євгенія Кузь, що також пише гарні віршики?

Роман Древецький у Дрогобичі: Подай, Ромчику, свою точну адресу (улицю і число дому) а сповнимо Твоє прохання і вишлемо кілька книжечок. Це для Тебе дарунок від п. М. Г. з Філядельфії, яка дуже щиро займається укр. діточками і бажалаб для всіх «неба прихилити». Книжечки які дістанеш — давай читати своїм шкільним Товаришам! А напиши, які книжечки найбільше Тебе цікавлять?!

ДАРУНОК РОВЕСНИКАМ. З датків, які ми отримали давніше від ВП. М. Г. з Філядельфії й від інших Добродіїв, записали ми передплату і висилаємо газетку ще на адресу: Петро Новосад, Милятин Старий, п. Мил. Нов. — Просимо всіх засібніших передплатників щоб, висилаючи свою передплату, пам'ятали також про незасібних товаришів і додавали даток на передплату «Світика» для вбогих ровесників. Імена жертводавців і обдарованих ровесників містимо завжди в газетці.

З РІДНИХ СІЛ І МІСТ.

Дермань на Волині.

Село Дермань дуже велике; розкинене недбало на самих краях Подільської височини; гори і долини чергуються цілим селом, яке підковою вигнулось на південь, до сонця, а обома своїми кінцями підкова оперлась на північ і схід. Пшенично — бурячана земля гордиться буйними урожаями збіжжа, чотирьокутні хмільниці з кожним роком густішають в затишних місцях. А сади, «Світику», сади! Буйні, виплекані щедро платять господарям за працю, за дбалість. Де б не став, звідки б не зайшов, то побачиш з цілого села лише кільканацять хат, інші поховалися в зелених садах. Мешкає в Дермані біля сім (7) тисяч селян. Більш-менш по середині села стоїть монастир, трошки дальше церква. Село поділене на дві частини: Панську і Урядову. Цей поділ лишився після сумних часів панщини, коли то одна частина селян працювала на землях пана-дідича (звідси панська ч.), а друга частина села працювала на уряд (урядова ч., казна, казьонна часть). І одна й друга частина додатково ділилася на десятки (панська частина на 4, а урядова на 6), з яких зганяв десятник (десяцький) селян до праці. Цей поділ лишився аж до наших днів. І тепер ще урядують в селі два солтиси (один для панської, другий для урядової частини), які мають окремих (на кожний десяток) десятників. Десятники тепер носять пошту по селі і т. і., а обов'язок цей мусить виконувати по черзі кожний господар довший чи менший час (залежить це від кількості землі-грунту, найдовше десятникування триває 15 днів).

Ганя Хаврук — передплатниця «Світа Дитини» в Дермані.

По чім пізнати свідому українську дитину? По тім, що сама передплачує і читає найліпшу дитячу газетку „СВІТ ДИТИНИ“ і других приєднує!

„СВІТ МОЛОДІ“

це журнал для дорослої інтелігентної жіночої молоді. Всім старшим читачкам „СВІТИКА“ дуже поручаємо „СВІТ МОЛОДІ“ який напевно їх зацікавить своїм змістом.

Жадайте оказових чисел!

Адреса редакції й адміністрації:

Коломия, ул. Замкова, ч. 37.

ПОЗІР ПІДГІРЯ І ПОКУТТЯ!

В кожній хаті на селі і в місті повинен знаходитися

організаційно - інформативний тижневик

„СТАНИСЛАВІВСЬКІ ВІСТІ“

Це безпартійний орган прегарно редагований і взірцево оформлений під начальною редакцією

ІВАНА СТАВНИЧОГО.

Місячна передплата лиш 60 сот.
Цілорічна — 7 золотих 20 сот.

Пишіть за оказовим числом!

Адреса Редакції і Адміністрації:

Станиславів, ул. Сапїжинська, 23.

Кожна інтелігентна українська родина в краю і закордоном постійно передплачує і читає:

„РІДНУ ШКОЛУ“

ілюстрований двотижневик, який вже 6 літ виходить у Львові і містить на своїх сторінках незвичайно інтересні відомости про життя і розвиток усіх Рідношкільних установ.

Умови передплати:

місячно . . . . . 1 зл.
квартально . . . . . 3 зл.
річно . . . . . 10 зл.
Для закордону 2½ дол. річно.

Жадайте оказових чисел!

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, ул. Сикстуська ч. 46.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!
ПРОПАГУЙТЕ!

„ГОЛОС ЗНАД БУГА“

український безпартійний двотижневик,

що виходить вже другий рік в Сокалі під редакцією

ПЕТРА СТЕФАНИШИНА.

Цілорічна передплата виносить 3 зл. 50 ., а піврічна 1 зл. 80 сот.

Поодиноке число коштує 15 сот.

Пишіть за пробними числами

на адресу адміністрації:

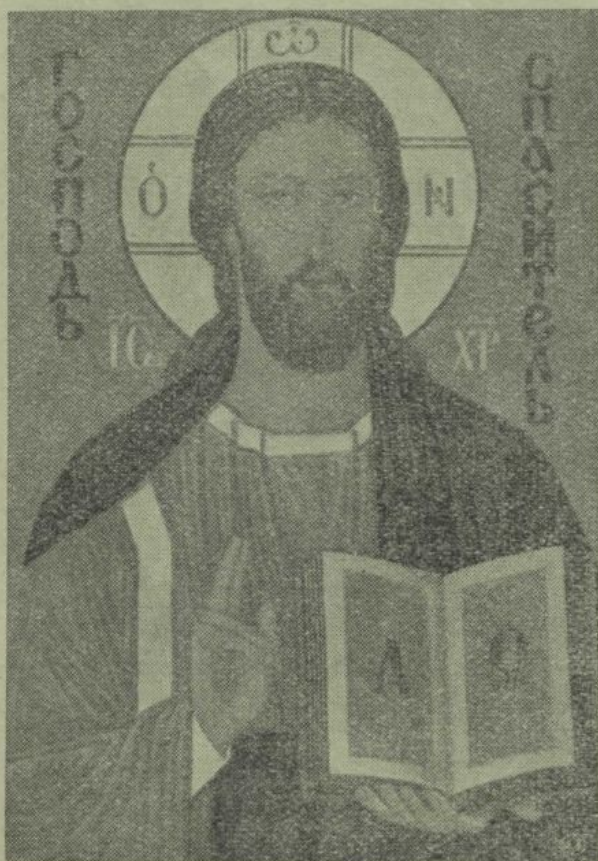
СОКАЛЬ, ул. Косцюшка, ч. 91.

ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ РОДИНАМ

подаємо до відома, що: накладом „РЕЛІГІЙНОГО МИСТЕЦТВА“ у Львові вийшли 2 прегарні образи, репродукції творів проф. Михайла Осінчука, а саме:

ІСУС СПАСИТЕЛЬ і МАТИ БОЖА

величини 50 x 70 см. — виконані многобарвним низодруком.

Ціна цих 2 образів виносить: 6 зл. Кошт пересилки 50 сот.
Замовлення разом з грішми — посилати на адресу:
НАКЛАДНЯ МИХАЙЛА ТАРАНЬКА: ЛЬВІВ, ул. ЗІМОРОВИЧА, 2.
Ці образи — це мистецька прикраса кожної української хати!
Пошукується солідних відпродавців на добрих умовах!

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ НАШИХ ЧИТАЧІВ У ЛЬВОВІ!

Спитайте зараз свого
Татка чи вже замовив

ВУГЛЯ на ЗИМУ!?

Як не замовив — то скажіть Таткови, що найкраще замовляти вугля тільки в:

„НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ“

Львів, Ринок, ч. 36.

Число телефону: 103-27.

бо там дістане найліпшу сорту вугля горішньо-шлеського і матиме солідну вагу.

Ціна 1 тонни з доставою під хату: 40 зл.

ЖОВТЕНЬ...

Ходить Жовтень лісами,
Ходить Жовтень межами,
І притрушує землю
Золотими листками.

А як вийшов на ниву,
То закликав щасливий:

„Тут вже знову зорали,
Навіть позасівали!...“

Йде наш Жовтень веселий
Поміж людської села,
Рільникам помагати
В міхи зерно зсипати.

Йде наш Жовтень багатий
Поміж людської хати,
До вікон заглядає
І міркує, гадає...

„Де крім хліба і страви
Люблять книжку цікаву,
Там добро прийде в хату,
Радо сяде на лаву.“

„Де не тільки робити,
Але й люблять щадити,
Там ніколи не буде
Людей лихо гнобити...“

Йде наш Жовтень поволи
І заходить до школи,
Тихо в лавку сідає,
На дітей уважає...

„Ця дитина пильненька,
До науки жвавенька,
З неї виростуть люди,
Бідувати не буде...“

Юра Шкрумеляк.

7. Павлусь починає вчитися кушнірства.

Був гарний жовтневий день, коли Павлусь прибіг зі школи і поцілував майстра Малого в руку та щиро привитався з Ірусею. Та вони не мали нині часу розпитувати його, як звичайно, про шкільні новини. Були заняті пильною працею. Навіть Іруся...

Павлуся зацікавило, що на довжезній дошці в робітні було тепер багато розпростертих за-

краями поприбивана до дошки цвяшками. Майстер наказував при тому, уважати, щоб притиснений до дошки волос не був покручений, тільки щоб лежав так, як ріс на звірині. Крім того вважав, щоб помічник добре зістругував зі шкірки товщ і рештки мяса та плівки, та щоб при тому не затяв ножом самої шкірки.

— А що ти робиш, Ірусю? — запитав Павлусь дівчинку, що стояла коло малого столика на боці і мішала щось кописткою в досить великім горшку.

— Мішаю галун! — сказала поважно Іруся.

— Вона тільки вдає, що мішає — сказав усміхнувшись батько Ірусі. — Це, Павлуся, вже готовий розчин галуну і соли, а нащо він придається зараз побачиш.

ячих і крілячих шкірок, м'ясною стороною до гори. В куті робітні лежала ще ціла купа таких сирих шкірок і один помічник брав одну по одній та і їх розпростирав на дошці. Коли Павлусь придивився ближче, то побачив, що кожна шкірка

За хвилину взяв другий помічник той горщик і поставив на великий стіл, здовж якого йшла та довга дошка зі шкірками. Взяв у праву руку тверду щітку, замочив її в той розчин і почав нею добре натирати м'ясисту сторону першої шкірки,

вже вичищену від мяса і товщу. Так мачав щітку раз-по-раз і натирав шкірку за шкіркою.

Котра шкірка була вже натерта тим розчином, ту брали і виносили та перевішували в великій шопі на жердку, мясистю стороною наверх. Вітер продував і шкірка сушилася.

Тимчасом вносили до робітні інші шкірки, що вже раз просохли в шопі, і знов почали натирати їх тим галуновим розчином.

— Так треба натирати шкірку і три рази — сказав майстер до Павлуся, бо бачив, що хлопчина дуже зацікавився тою роботою. — Але за третім разом натирається її ще й грисом. Зараз і це побачиш, бо в нас багато тих шкірок, і деякі з них уже й другий раз просохли. Ось, несуть шкірку, що висохла другий раз!

Другий помічник приніс таку шкірку, розпростер на столі і знов натер розчином, а потім почав сипати на неї пшеничний грис та ще й тим грисом натирати.

Натерши, знов виніс ту шкірку, щоб сохла, а вніс інші шкірки.

— Це ті шкірки, що вже висохли третій раз і натерті грисом! — сказав майстер. — Дивися, що з ними будуть робити.

Павлусь побачив, що ті шкірки почав помічник добре мяти в руках та витирати їх до острого берега стола.

— Це певно на те, щоб шкірка стала м'якша — догадувався сам Павлусь.

Повиминавши шкірки, помічник почав їх добре стріпувати і вичісувати шкірку щіткою та складати легко одна на одну.

— Це вже готові шкірки — сказав майстер. — З них можна вже шити кожушки, ковніри, шапки, рукавиці і таке інше.

— Прошу мені дозволити помагати чистити шкірку — сказав Павлусь.

— Добре, можеш помагати, але не ножем, тільки тріскою! — сказав пан Малий і дав Павлусеві досить остру тріску.

Павлусь почав чистити шкірку від мяса і товщу. Спершу йшло йому це досить пиняво і

він кілька разів „заїхав“ у саму шкірку, та зрозумів тепер, чому то майстер дав йому тріску, а не ніж... Але, що далі, то робота йшла зручніше і вже третю шкірку обчистив Павлусь дуже гарно й скоро. Заохочений тим, почав пробувати ще

натирати шкірки розчином і грисом, виминати і стріпувати їх, і дуже втішився, що робота йде добре.

— А коли я пічну вчитися виправляти шкірки? — запитав майстра, свого прибраного батька.

— От, ти вже й почав учи-

тися і вже майже вмієш! Тільки правда, що ще є й інші способи виправи таких шкірок і ще треба вміти ті шкірки добре з звірини стягати, та й переховувати так, щоб не псувалися, але і на це прийде час.

— То так легко вчитися тої роботи? — здивувався Павлусь.

— Усього легко вчитися,

коли тільки є охота — відповів майстер. Тішуся, що ти маєш охоту до праці. Вона тебе цікавить, тому навчишся її дуже скоро. З тобою мені клопоту не буде. Для тебе наука буде — як бачу — забавкою.

Павлусь дуже радів такою похвалою і з тим більшою охотою взявся помагати челядникам, виправляти шкірки, доки не закликали на обід.

А коли в кілька днів потім прийшла до Павлуся його мати, він шепнув мамі:

— Мамо, я вже почав учитися й кушнірства. Я виправив сам кілька заячих і крилячих шкірок і з них ушіє майстер Ірці й мені нові кожушки і рукавиці на зиму.

— Мій коханий кушнірику! — сказала зворушена мати і пригорнула сінка до серця. На це надбігла звідкись Іруся і сказала заздрісно: „А мене, мамусю?“

— І тебе, Ірусечко... сказала Павлусева мати і пригорнула й дівчинку та поцілувала в голову. І так раділа Іруся тою прихильністю Павлусевої мами, як радів Павлусь прихильністю Ірусиного батька...

(Далі буде).

Пів білету...

Діти дають свою виставу і беруть по 10 грошів за вступ. Приходить старенька бабуся і каже:

— Дайте мені білет за пять грошів, діточки!

— А чому, бабусю, лише за пять?

— Бо я на одно вухо глуха, то плачу тільки пів білету...

Два коні.

(Кінь від плуга і кінь від брички).

(Байка).

Надїхав гордий кінь, запряжений в повозі,
І другого коня при плузі в полі вздрів:
„О, краще вже мені йти легко по дорозі...
А деж би в плузі я так мучився і прів!..“

Почув це в плузі кінь, поважний, роботящий,
І до „бричкового“ такі слова сказав:
„Якби я не орав, не жив би ти, ледащий,
Вівса не мав би ти, то й так би не брикав...“

Віктор Фадрус.

Іван Марків.

Васильків рік.

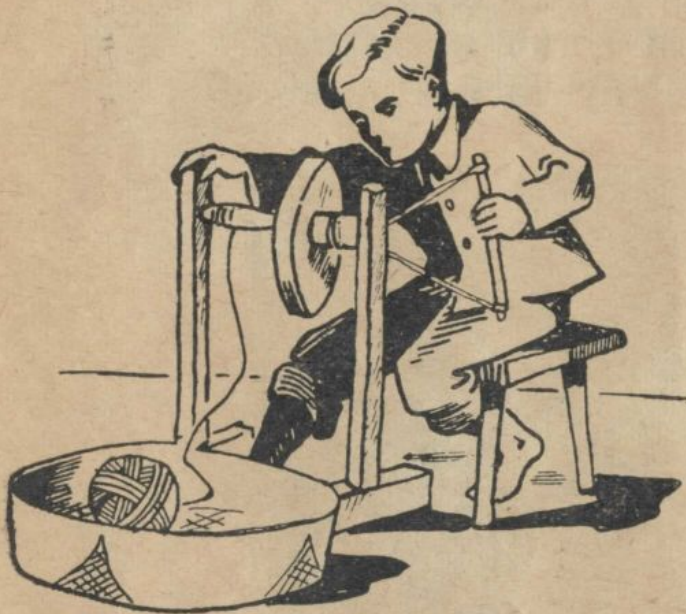
(Образки з життя сільського хлопчини)

6. Ткацький варстат...

Прийшов Василько зі школи і застав у хаті ткацький варстат. Це називають також „кросна“. Дуже жалував, що не бачив, як батько складав кросна. Бо то не така проста річ, як вам здається, з багатьох частин і частинок складаються кросна. Василько вже знав, котре називається „ляда“, човник, шпарутки, самотоки, валок, бердо, побічніці

та й таке інше. А одна річ з дерева, що притримує валок, називається дивно: „сука“.

Найбільше подобався йому човник. Такий якраз, як човен, що ним по ріці їздять, лише, що малесенький. Знав Василько, що тепер не зможе до схочу бігати, бо треба батькові цівки сукати.

Зразу він робив те охоче, але потім йому це навкучило, бо тимчасом, як він сидить у хаті і помагає батькові, то там на вулиці або по загороді бігають хлопці і бавляться „лапанки“. А Василько у тій забаві проводир, ніхто не потрапить його зловити, бо він, як біжить, то ніжками неначе мушка крилами перебирає.

Бувало в сам розгар гри почує батьківський голос: „Василію!“ Мусить зараз покидати забаву і бігти до хати.

— „Слухай, збиточнику“ — говорить ніби то розгніваний батько — „тут я вже цівок не маю! Хто за тебе буде сукати?“.

Василько сідає тоді за самотоки, за кілька хвилин насукає повну скриньку цівок і тоді знов вільно йому побігти з хати, до товаришів.

Тай тепер насукає кілька цівок, але що батька не було дома, то Василька закортіло сісти й за кросна і поспробувати ткати полотно. В хаті не було нікого, тож сміло до роботи! Сів він на сідалницію і сягнув ногою за підніжки. Ноги були закороткі, але він устав, потиснув підніжку й основа з ниток отворилася. Василько шуснув човником у отвір між основу, а човник вискочив на другу сторону і просто у вікно! Вибив шибу і впав аж надвір.

Ой, Господи, що ж тепер буде? Що тато скажуть? Що йому тепер робити? Здавалося йому, що то так легко робити полотно, кидати човником поміж основу і лядою притовкувати нитку із човника! А тут: наж, тобі, на! Шибя в дребезги розбита! Вискочив Василько ізза кросен і побіг надвір, сів на приспу, тай плаче. Надходить батько.

— А ти чого плачеш?

Василько до всього признався, бо вже знав, що так буде най-

ліпше. Розказав, як то сталося, дивиться благаюче на батька і — жде кари. На диво батько усміхнувся і каже:

— Багато ще горшків каші мусиш зїсти, доки ткачем станеш...

Василько надзвичайно втішився, що його батько такий добрий. Від того часу вже не пробував за кросна сідати. „Колись, як буду старший — думає собі — то навчуся і буду ткачем, як і тато“. І почав радо сукати батькові новий запас цівок, щоб мати право побігти потім трохи побавитися з хлопцями. (Далі буде),

Квіти просять...

Вітрику! Листячком не тряси,
Вітрику! Ще далеко до зими,
Ми ще хочемо жити,
Землю чарами крити,
Цей городець красити,
Нас не гни!

Приморозку! Страшна сила твоя,
Від інею аж іскриться голова...
Стиснеш землю руками,
Притопчеш ніженьками...
А що станеться з нами?
Біда!

Сонічко! Ти нас не кидай!..
Ясного тепла нам подай! —
Ти одне нас рятуєш...
Сонце! Ти просьб не чуєш?
Чогось плачеш, сумуєш...
Зле відай... —

Уранці сумно вітер вигравав,
Мороз розлючений гуляв...
Ні сонічко не світить...
Зівяло листя, віти,
Погинули всі квіти...
І хризантем сконав...

Іванна Трешневська-Савицька.

Галя

Бобкове листя...

Настуня слухала, що пані в школі говорять:

— Діти, — будьмо ошадні, не марнуймо найменшої, найдрібнішої річи!

Складайте грошик до грошика, з малих грошків ростуть великі маетки.

Садіть собі маленькі овочеві дерева, щепи, щоб у нашім краю було багато овочів: черешень, груш, морелів. Тоді ми не будемо мусіти спроваджувати дорогих овочів з чужих країв: винограду, помаранч, фіг. Будемо мати своїх овочів доволі. І пані розказували даліше: які то річи спроваджуємо з теплих країв. Потім сказали:

— Треба так робити, щоб видавати мало грошей, щоб усе, що нам потрібне мати своє.

Цілу дорогу додому думала Настуня над тим усім і ще й дома трохи, аж видумала.

Раз якось зачали мама варити обід і приготувляли мясо на печеню, аж тут забракло їм бобкового листка.

— Йди но, Настуню, до крамниці і принеси мені деко бобкового листя.

Але Настуня якось не йде до склепу. Добуває свою деревляну коробочку, кладе її на столі і виймає з неї цілу жменю жовтого, подовгастого, сухого листя.

— Прощу, мамо! Не треба нам купувати ніякого листя в крамниці — бо воно з заграниці, за нього дурно гроші видається. Ми повинні все мати своє. Ми повинні щадити!

Мама дивуються. Беруть листочки, перебирають, приглядаються.

— Звідки ти, Настуню, набрала того листя?

Настуня нічого не каже. Мама розломлюють листок, кушають.

— А бодай тебе, Настуню, таж то вербове листя! Щож ти собі думаєш, то ти хочеш маму обманювати?

— То що, що воно вербове, але гірке, як і тамте, прошу кинути до мяса! Воно хоч і вербове, а вродилося в нашім краю, а не десь за границею, воно нічого не коштує. Мамусю! Вчімся щадити!

— Моя Настуню! — кажуть мама. — На бобкове листя видається в господарстві найменше грошей. Деко, за пару грошів, вистарчить нам на пів року. Ти хочеш мене вчити щадити? Не бійся, я і так щаджу. А ти вчися, доню, вперед сама щадити, зачинай від себе.

Подумай, скільки ти річей непотрібно нищиш, а вони коштують гроші. Скільки ти зшитків підреш річно, от, запишеш сторінку, дві, а решта чистого паперу йде на якісь коники, віяльця, які ти моглаб собі робити з записаного паперу. А скільки ти олівців нищиш через непорядне затісування а скільки губиш і олівців і пер та інших річей. — А скільки чорнила розливаєш, — то певно, що заки школу скінчиш, булаб порядна бочілочка. А скільки ти вже гребінчиків і стяжечок з волосся згубила, через недбальство і неувагу... І мене не щадиш, моя доню, бо тим усім гризеш мене і нищиш моє здоровля.

Настуня посумніла. Взяла вербове листя зі стола і кинула його в піч. Їй хотілося плакати.

Мама добре говорять і все те правда. Але таки Настуня не навчила маму „щадити“ і тому їй маркотно. Вона мусить ще щось інше придумати... І мусить поправитися.

ЩОБ ЗДОРОВЛЯ МАТИ
І РУМ'ЯНЕ ЛИЧКО -
МОЛОЧКО ЛИЙ РАДО,
БРАТЧИКУ, СЕСТРИЧКО!

Назва родинного села.

Учитель (у міській школі): Петро і Максим лишаться по науці за кару, що не навчилися лекції, і напишуть сто разів назву свого родинного села.

По годині приходить учитель і бачить, що Петро сидить собі і не пише, а Максим аж пріє, але пише і плаче.

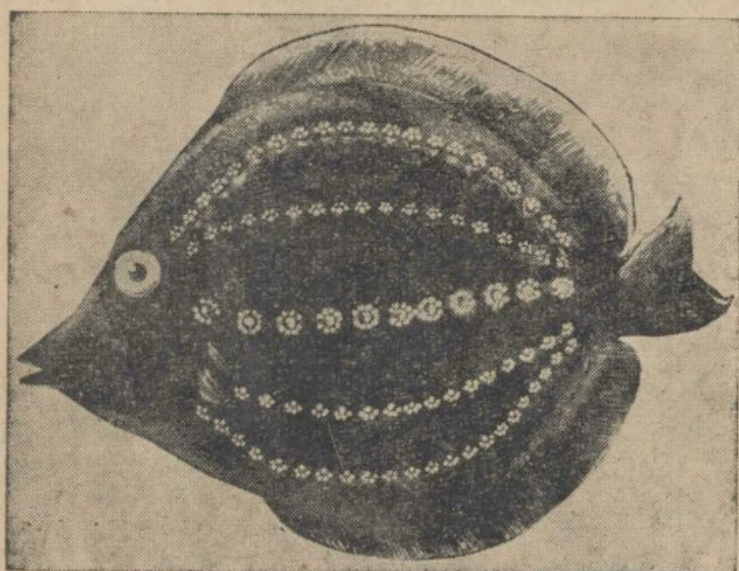
— Чого ти плачеш, Максиме? Дивися, Петро вже написав і сидить спокійно.

— Не штука йому було написати, коли його село називається Гаї, а мое Перевертивоzi.... до того ще й Середні....

Мешканці морських глибин.

Здавалось би, що вчені просліддили вже всі породи рослин і тварин, - але, так воно не є. Вчені дослідники природи з кожним днем переконуються, що ще багато ростинного і звіринного світу криє перед нами незбагнена тайна. Окремий світ, повний таких таємниць, це морська глибінь. Відважні вчені бажають протиснутися і туди й придумали для того так звані „морські кулі“, себто великі металеві кулі, завбільшки малого домику. В такій кулі, сполученій з кораблем відповідними лінзами та проводами для доведення повітря, опускаються ті вчені нурці в значну глибину моря, а маючи в кулі ярке електричне світло, освічують ним крізь відповідно зладжене вікно морську глибінь та помічують і описують нові невидані і неспросліджені ще наукою породи риб та інших водних тварин.

Недавно запустився у такій кулі в морську глибінь американський учений природник Віліям Бііб з кількома товаришами і дійшов до глибини 923 метрів під водою. Потім описав він незвичайно цікаві помічення, які вдалися йому в тій глибині, де панує вже вічна і найчорніша темінь і де на його кулю тиснули маси води ваги трьох мільйонів кілограмів.

Морська риба — Звіздозбір.

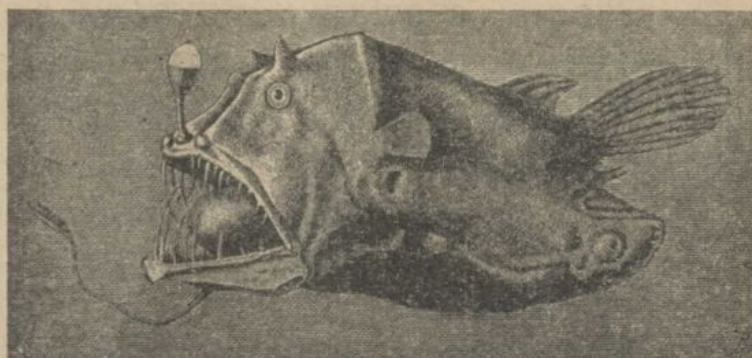
Подаємо зміст його помічень. Під воду пішли вони в 9. год. 41 минут, ранком, у погідний ясний день. Спершу окружало їх жовте світло, що відбивається в горішній верстві води від сонця. Згодом, у глибині кільканацяти метрів, перейшло жовте світло в зелене. У глибині 60 метрів зелене світло перейшло в синьо-зелене, а далі воно стало сіре і темно сіре, знак, що сонце все ще сягає своєю силою аж до яких

300 метрів під воду. Та це вже гряниця для всякого відтінку соняшного світла. На глибині триста метрів вода стає чорна, як смола, а далі та чорність степенується так, що її й годі порівняти з найтемнішою теміню на поверхні землі. Та це не значить, що то вода чорна, ні! Вода тут чистіська, як сльоза, тільки цілковитий брак усякого світла надає їй такої чорної краски.

Що кільканацять метрів „куля“ ставала і вчений освічував морську глибінь. Перед його очима пропливали повагом величезні риби й інші видані і невидані ще риби, від кількох до кільканацяти метрів довжини і всяких найбільш дивачних форм, або шугали мов стріли малі і цілком дрібні рибки та інші морські тварини. Деякі з них утікали перед невідомою їм появою металевої кулі і яркого світла, інші ставали і приглядалися відважно, а деякі навіть гнали на кулю... І між тими „напасниками“ були такі сотворіння, що вдарившись до кулі, розплюскались на пластинки, видно, що були це якісь тендітні мякуни.

В кожній верстві води помічав учений нові види тварин.

Та найбільше вражіння на дослідника роблять у такій чорній глибині ті риби й інші тварини, що на своїм тілі мають світлячі цятки всякої величини і всякого виду. Деякі з них виглядають чудово, бо мають світляні смуги на голові або здовж тіла, або світла мов зорі чи цвяшки. Погляньте, наприклад, на рибку-звіздозбір, яку бачите на 1. образку. Вона має п'ять рядів світел, уложених правильно по краях і по середині тіла. Своєю величиною поважне місце між „достойниками“ морських чорних глибин займає риба-ліхтарник, яку бачите на другому образку. У величезній пащеці, узброєній гострими зубами, пропадає безповоротно і невідклично маса дрібних і м'яких морських животин, бо та „рибка“ тільки й те робить, що без перерви тільки „обідає“... А щоби видно було, де її „ротик“ — то має вона на носі ліхтарню, яка заєдно світиться.

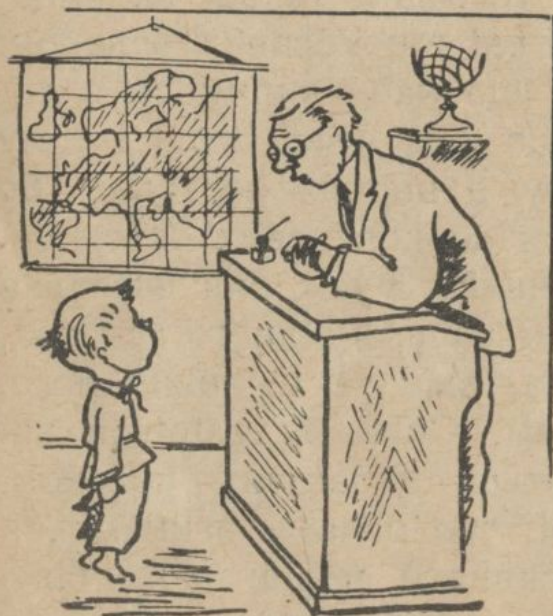
Морська риба — ліхтарник.
(*Linophryne lucifer*).

В 11 год. 12 мін., опинилася куля на глибині 923 метри, і далі не опускалися, бо далі не вистачало линви.

Зрештою, побувши півтори години серед таємного світу, окружені несамовитими тваринами, в тісній кулі, де важко дихати і де аж надто гарячо від сильних електричних ламп, дослідники вже затужили за світлом сонця та за вільним повітрям та простором, і дали знак на корабель, щоб їх чимборжій витягали на верх.

На такі труди і небезпеки наражуються вчені дослідники, щоб дослідити незнані ще нам види живої природи. Любим же й ми ту природу та вивчаймо радо те, що вже просліджене. Так найкраще вшануємо труд невтомних працівників науки, які трудяться і не раз гинуть для того, щоб нові здобутки знання використати для добра людства.

(Ю)

Головне, що ми здорові...

Новий вчитель в другій класі
Вселюдної школи:

„Як ти мав торік з рахунків?“
Питає в Миколи.

„Двійку, пане учителю,
Та нам не журиться,
Головне, що ми здорові,
Все інше дрібниця!..“

Вуйко Тонцьо.

САРАНАМ *щасливий* Рибалка

Вчений дослідник природи забажав прослідити, як далеко на полудне допливає одна порода невеликої риби, що виводиться і живе в північних сторонах Океанів. Тому казав зловити кілька тисяч такої риби, привязав до кожної алюмінійову бляшку і пустив риби назад у море. А на бляшках були такі написи в англійській мові: „Хто зловить цю рибу, нехай буде ласкав, написати до мене, де і коли її зловив.“ І була подана докладна адреса вченого. Рибки розплилися по Океані, раді, що відзискали волю, і дальша їх доля нам невідома. Тільки доля одної рибки дійшла до нашого відома і про це хочемо тут оповісти.

* * *

Люта буря навістила малий острівець Убі-Рако серед Океану на південь від рівника і повикидала на берег цілі гори мертвої риби. Вода позаливала малі оселі на сусідніх острівцях, а чорні рибалки з Убі-Рако доглянули також гарний білий кораблик серед Океану, що важко боровся з бурею і мабуть пішов на дно. Годі було допомогти нещасним. „То воля богів! — говорили чорні рибалки. — Кого захопить морський буревій, тому немає вже пощади, коли на нього завзялися морські божки“...

Молодий юнак Саранам вибрався того дня також на риболовлю і закинув у воду свої сіти, сплетені з кокосових волокон. Нагло вглядів на овиді чорну хмару, що наче виринала з синього безмежного моря. Він знав, що надтягає буря, і тому миттю став плисти на своїм човнику в напрямі острова, бо знав, що коли перед бурею не дібється до коралевих острівців, що окружали Убі-Рако, тоді він пропащий. З усіх сил веслував на схід, де в далечі майоріли перед ним пальми рідного острова. Риби, що шугали довкруги його човна, вже не цікавили його. Він думав, як вирятуватися з життям. Справді хвалився він нині ранком уже наперед, що вернеться з багатим половом, але це тепер не важне. Побачив уже, що пальми вгинаються під вихром і на хвилях починають скакати перші вали білої піни: Вже почав вітер пускати з моря високі водограї, — та

ще було далеко до коралевих островів, що відділювали його від спокійного заливу при острові Убі-Рако. О, вже мабуть не буде рятунку! Бо коли буря захопить його перед коралями, то все одно, розібеться його човник до стрімких та острих берегів.

І подумав собі молодий Саранам, як буде тішитися його загибілю суперник Балірог... Бо обидва вони з Балірогом бажали стати знахорами серед свого племені, а це в них найбільше достоїнство. Знахор-чарівник, начальник племені, був уже старою людиною і можна було сподіватися, що скоро вмере. Всі були цікаві, кого він утаємничить у тайни своєї лікарсько-знахорської штуки і зробить своїм наслідником. Саранам або Балірог! Вони вже й почали вчитися та запобігати ласки старого чарівника, та не знали ще, кому залишить він своє насліддя... Обидва юнаки старалися, один наперед другого, вчинити щось надзвичайне, щоб міг подивляти їх старий чарівник. Сьогодні вранці прирік Саранам, що привезе таку добичу, якої ще ніхто ніколи не привіз... Та він програв. Це було ясне. Однак жити все ж таки варто, хочби й не знахором і не начальником. І Саранам рішив рятувати своє життя.

З важким трудом добився до коралевих острівців і вкінці пощастило йому вискочити на берег Убі-Рако. Всі члени племені були заняті рятунком своїх хат і майна, отже ніхто не звернув уваги на те, що Саранам упав зомлілий на березі, а його човен понесло розбурхане море. Та коли по довгій годині прийшов він до свідомости, здавалося йому, що це все був тільки страшний сон. Довкруги було тихо і спокійно, згори світило гаряче сонце. Та скоро пригадав собі юнак важку пригоду. Схопився і оглянувся за своїм човном. Воно пропало. Біля нього лежали тільки останки його сітей, які він судорожно задержав у своїх руках, і не випустив навіть тоді, коли грозила йому смерть. Сумно глянув він на подерті сіти і вже хотів податися до дому та прийняти на себе всі насміхи суперника, бо його слава найліпшого рибачка вже пропала на віки...

Та нагло побачив він біля себе якусь дивну рибку. Її викинула певно вода на берег, як і тисячі інших, і вона була не жива, але на ній блистіло щось металевим блиском, щось таке, чого Саранам досі не бачив. Він узяв рибу в руки і побачив, що вона має біля шиї прив'язану дротиком якусь металеву бляшку з виритим написом. Напису, розуміється, він не вмів прочитати, але одного був певний: що це певно якась зачарована риба, за якою вже від давна пошукував і розпитував старий чарівник.

Побіг Саранам з тією рибкою мов на крилах і за хвилину опинився на головнім майдані села. Піднявся крик і галас, бо всі мали його вже за погибшого. Забули про те, що він мав принести велику добичу. Дивувалися, що він взагалі вернувся живий. Та той загальний подив зріс непомірно, коли надійшов старий чарівник і побачивши в руках юнака чарівну рибку, прийняв її з радістю від нього й обняв юнака щиро-щиро, бо

якраз такої риби було йому потрібно. Старий звернувся до всіх і сказав громовим голосом:

„Слухайте, слухайте! Саранам був у глибинах моря і пробував з морськими богами. Тепер вернувся він, щоб стати вашим лікарем і начальником, себто моїм наслідником. На доказ цього дали йому боги оцю рибку з чарівним знаком і зачарованими буквами на ньому“...

Справа була рішена і бідний Балірог мусів уступити місце Саранамові. Бо Саранам мав щастя. Він зловив зачаровану рибку. А про те, що вона попала йому випадково в руки і що це була звичайна риба, пущена вченим для наукового досліду, не знав ніхто з племені. І добре, що не знав. Бо пощо руйнувати щастя молодого Саранама, який нині вже є начальником і знахором-чарівником свого племені?...

А Р Т И С Т.

— Ти чого так захрип, Петре? —
Питає Микола.
— Я брав участь в аматорській
Виставі учора...

— Ти, мабуть, був розігрівся
Й простудився, брате,
Або мусів дуже довгу
Роллю відіграти?

— Так, я грав найдовшу роллю
У цілій тій штуці...
Я увесь час підгадував
У суфлерській будці!

Михайло Кумка.

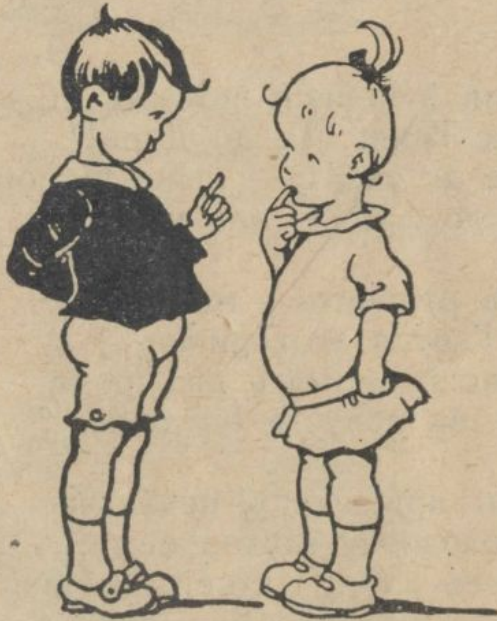
Мирон і Гануся на мандрівці.

І.

Про Мирося і Ганусю
Буду вам оповідати,
Як вони то цього літа
Стали подорожувати.

Дівчинка любила гори
І до Мирона сказала:
„Я найрадше у Карпати —
В Дору пішки б — поманджала!

Мирон каже: — То за близько!
Краще в Азію підемо...
То далекий край, цікавий...
Аж за піврік там будемо...

„Ах, до Азії! — То лячно
Так далеко запускатись!
Там ліси, степи й пустині,
Можна легко заблукатись.

„Ба, я навіть вже десь чула,
Там є чорні людодіди,
Що людей печуть і смажать,
Як лиш хто до них приїде...“

„Ні, то в Африці є чорні!“
Так наш Мирон заперечив —
„Зрештою, як ти боїшся,
Сиди дома, біля печі...“

„Я ж візьму собі Максима
Й Босого візьмем з собою,

Бо це дуже мудрий песик —
І розстануся з тобою!“

„Ах, я зле так не думала“...
Стала плакати Гануся —
„Я з тобою йду, Миросю,
Людодідів не боюся“...

Тай узялися за руки
І тихцем пішли із дому,
Вийшли в сад і ще сказали
Тихо півневі старому:

„Будь здоров, Червоний Гребінь,
І не згадуй нас злим словом, —
Ми до Азії ідемо,
В світ за очі — і готово!..“

Півень крикнув: „Кукуріку!
В мірку зерна заложуся,
Що ще перед ніччю дома
Буде Мирон і Гануся!“

Курочок він став скликати
І говорить: „Уважайте!
Кожна яечко знесіть ви
Й господині знати дайте...“

„Бо як Мирон і Гануся
Вибрались аж за границю,
Мати певно на привіт їм
Ввечір зробить яечницю!“

II.

Кури слухають, сідають,
Зносять яечка чемненько,
А тимчасом наші діти
Поманджали в світ швиденько.

На дорогу взяла Ганя
Кусень хліба у кишеньку,
Мирон яблучок мав двоє
І ще й грушку солоденьку.

Каже братчик до сестрички:
„Як ітимеш без упину,
Одне яблочко дістанеш
І ще й грушки половину“.

А Гануся усміхнулась
І щебече так до брата:
„Ну, не бійся, буду чемна, —
Буду жваво мандрувати!“

І пішли вони охоче,
Сонце гріє - припікає,
Аж прийшли на роздорожжя,
Там, де стовп дві руки має...

Стали й написи читають...
Каже Ганя: „То до Дори!“
„Але де там!“ — каже Мирон —
„То до Азії — над море...“

Знов рушають у мандрівку,
Аж Гануся зголодніла:
„Знаєш, брате, я вже радо
Хоч пів яблучка би зіла...“

„Ось, при шляху, недалечко,
В холодочку можна сісти,
Кусень хлібця, кусень грушки
Й одне яблучко би зісти...“

„Добре, Ганю,“ — каже Мирон —
Та не смієш забувати,
Що до Азії далеко,
Прийдеться нераз сідати...

„Але можна відпочити
При дорозі, в холодочку,
І хоч трохи підкріпитись,
Зісти всього по кусочку.“

Як сказали — учинили,
У травичку посідали,
Були втомлені, то смачно
Те, що мали, споживали.

„Та швиденько їдж, Ганусю,
Годі довго нам сидіти!
Треба далі поспішати, —
Ми ж мандрівники, не діти...“

Знову рушили в дорогу, —
Сонце стало припікати,
Мирон потом ввесь умився,
Мусів блюзу вже скидати —

І говорить до Ганусі:
„Чуеш, сонце припікає...
Це знак добрий, що дорога
В край гарячий нас справляє...“

— „Ой, Миросю,“ — каже Ганя —
Ти не лай мене, небоже,
Але я втомилась дуже...
І щось лячно мені, Боже...

„Признаюсь тобі щиренько,
Вже мені мандрівки досить...
Я хотіла би додому...“
Так сестричка брата просить.

Нагло кличе: „Ах, Миросю,
Глянь, хто там мандрує шляхом!
Чи не чорні людоїди?
Ах, з'їдять нас одним махом!..“

„Так, це чорні!“ — крикнув Мирон,
Та не будьмо у тривозі!
Це знак, що вже море близько...
Що на добрій ми дорозі.

„Бачиш, там ідуть подалі
І ведмеді і верблюди,
І малпи є поміж ними
І такі брунатні люди...“

„Я подібних в цирку бачив
В Коломиї тої зими!
Так, то Азія вже близько, —
Зараз будемо між ними...“

„Сядьмо тут собі над шляхом
На верблюдів тих заждімо,
Як надідуть цілком близько,
Їх провідника просімо, —“

„Щоб він був такий ввічливий
Зволив ласку учинити
І мене й тебе, Ганусю,
На верблюда посадити“.

— „Ах, Миросю“, — каже Ганя —
„Я з малпами привитаюсь, —
І верблюдів не боюся,
Лиш ведмедів я лякаюсь...“

„Може краще завернути
І втікти таки додому, —
Бо то страшно впасти в лапи
Ведмедиськові страшному!“

„Тихо!“ — крикнув Мирон грізно,
 „Бо й ведмідь нам не пошкодить!
 Чей же той ватажок чорний
 На шнурку ведмедя водить!

„Та сердечно я радію,
 Що ще яблуко тут маю,
 Та ж за яблуко ведмідь нам
 Потанцює, — я це знаю.

„Бо ведмідь ласун великий,
 Любить він солодкі речі, —
 Як до танку він лінивий,
 Провідник штовхає в плечі.

„Глянь, Ганусю, провідник той
 Вже у барабан вдаряє!
 Бачиш, як кудлатий вуйко
 Тупає, ступа, гуляє?

„А малп'ятко зручно скаче!
 Верблюдиськові на спину!
 Провідниця тим кружечком
 Дзвонить, дзвонить без упину“.

„Ой, Миросю,“ — каже Ганя —
 „Це ж ніякі людоїди!
 То той циган, що з ведмедем,
 В Коломию на торг їде!..“

„Але ж ні! Це не цигани!“
 Так перечить брат завзято —
 То вже в Азії гр'яниці
 Починаємо вступати!

„Стій!“ — так крикнув провідник
 І ціла ватага стала. [той
 Малпочка мов до привіту
 Лапку угору підняла.

А ведмідь приліг на землю —
 Провідник почав питати:
 „Може з нами в Коломию
 Хочете помандрувати?...“

„Ні!“ — говорить Мирон сміло —
 „В Коломиї ми бували!
 А тепер у край далекий,
 В Азію ми йти почали...“

„О, до Азії далеко!
 Треба б вам іти з пів року...
 Краще ви домів вертайтесь,
 Далі йти не раджу й кроку!“

„Добре каже той добродій!“
 Так озвалася Гануся —
 „Я додому вже хотіла б,
 Далі йти таки боюся...“

„Але поки ще завернем,
 Я, добродію, вас прошу,
 Ви заставте танцювати
 Вуйка й малпу ту хорошу...“

„Ми за те їм у дарунку
 „Яблучко дамо і грушку...“
 „Згода!“ — провідник так крикнув,
 „Гоя, гоя, ведмедюшку!“

І почав крутитись вуйко!
 Стала малпа танцювати,
 Провідник їм на бандурі
 Став до танцю пригравати.

Мирон між звірят тимчасом
 Овочі почав ділити, —
 І верблюдові дав кусник, —
 Провідник став говорити:

„Ну, за це тепер вас, діти,
 Посаджу я на верблюда,
 Їдьте до дороговказу
 І не йдіть уже нікуди, —

„Тільки скоро поспішайте
 В рідний дім, там жде вас мати,

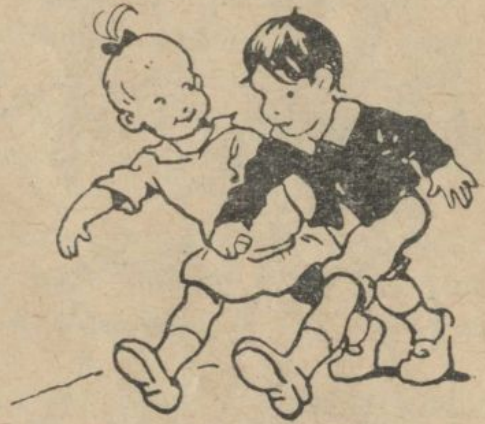
Про пригоди й так багато
 Зможете вже розказати...“

Посадив їх на верблюда
 І поїхали поволі...
 Каже Мирон: „Справді було
 Нині в нас пригод доволі!“

Стали під дороговказом,
 Їх з верблюда поздймали,
 І говорить провідник їм:
 „Гарно подорожували!

„А тепер ідіть скоренько
 Просто стежкою додому, —
 Що ви в Азії не були,
 Ми не скажемо нікому...“

„Нам же спішно в Коломию,
 Щоб на нас там не чекали...“
 Мирон каже: „От, як гарно
 В Азії ми гостювали!..“

І додому враз побігли,
 Де за ними побивались, —
 Як прийшли, то кури саме
 Спати вже собі збирались.

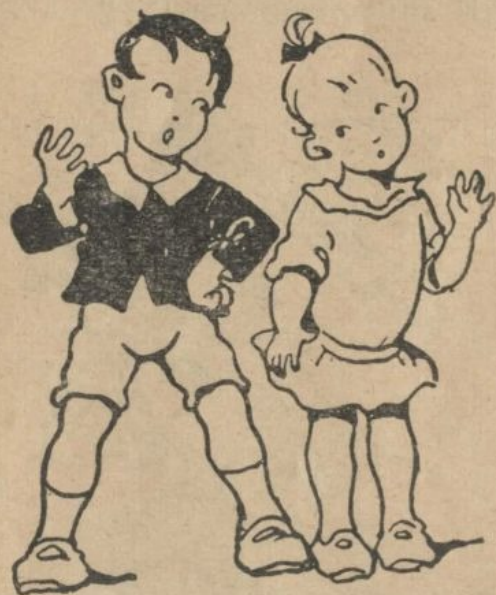
Та побачивши обоїх,
 Півень крикнув: „Кукуріку!
 Ах, за вами нині було
 Охів, ахів тут без ліку!

„Але добре, що вернулись,
 Мати злає — й приголубить,
 І яечничку вам зробить,
 Бо Мирося й Ганю любить.

„Ну, а яечка є свіжі,
 Знесли кури аж три пари,
 Як сказав я, так зробили,
 Слухають, бояться карі...“

Так було, як піяв півень:
Мати трохи насварила,

А потому пригорнула.
Бо матуся добра, мила.

Тай усмажила голодним
Шестеро яець в сметані:
„Певно ви голодні дуже,
Ідьте ж, діточки кохані...“

Ганя заєдно потому
Всім знайомим повідала,
Як із Мироном у літі
В Коломию мандрувала.

„Може то у Коломию,
Та можливо, що й у Дору...“
„Алеж ні,“ — перечив Мирон —
„Мандрували ми над море!“

„Бачили верблюда й малпу —
То ніякі вам фантазії...
Вірте ви, або — не вірте,
А ми були таки в Азії!..“

За Йоганною Вайскірх переспів: Ю. Ш.

Хлопяче місто.

Є таке місто — та не в нас в Європі, а в Новому Світі, в Зєдинених Дєржавах Північної Америки.

Місто це ще „молоде“, має всього двацять літ, але в Америці де міста скоро повстають і розростаються, двацять літ це багато, й тому це „Хлопяче Місто“, по англійськи „Boystown“ святкує в цьому році двацятьліття свого існування. Та, правда, не тільки тому святкує воно ювілей, що протривало 20 літ, але головно тому, що це одинокє на ввєсь світ місто хлопців. Лежить це місто в державі Небраска, дєсять миль від міста Омага.

Місто існує вже 20 літ, але що лиш недавно прийняв його уряд у спис громад. Місто має тепер усього двісті мешканців, а найстарші з них мають 18 років.

Думка, заснувати таке місто, зродилася в розумній голові свящєника о. Флянаґана.

Раз удалося йому вирятувати від дому поправи 6 молодих волокит. Він примістив їх у старій опущєній фабриці та хоча мав усього 90 дєлярів майна, приступив до оснування „міста хлопців“. По кількох роках невсипущої праці та заходів удалося йому купити велику фарму в околиці Омага.

Обсяг міста обнимає 320 гєктарів. У будинках містяться житла, школи й варстати молодих мешканців.

Бойставн має навіть свій поштовий уряд, а в головному домі заєдає 17-літній посадник, що виповняє свої обовязки з повною повагою й усі товариші дуже поважають його.

Бойставн це справжній рай хлопців, рай що до нього трудно

дістатися. Та коли вже хто туди дістався, вільно йому вибрати собі зайняття, яке кому до вподоби. Кожен мешканець може навчитися ремесла, або стати фермером, чи в школі приготуватися до вищих студій.

Раз на тиждень збирається „міська рада“ з самих молодих хлопців, що опрацьовують плян праці на дальший тиждень. Є очевидно й фінансовий референт, що веде рахунки про приходи й видатки громади, є й радники, що їх спеціальністю є безпека здоровля та громадські роботи. Всі громадські роботи роблять усі мешканці за чергою. І роблять вони ці праці старанно й точно.

Коли часом, а буває воно рідко, якісь два хлопці побюються на вулиці, вмішується зараз у це поліційний референт і обох винувників карають гостро, себто виключують їх на означений час з мячевого змагу, або з кінового представлення.

15. січня відбуваються вибори до міської ради. Це відай одинока міська рада, що при її виборах участь виборців є 100%. Ніодин хлопець не дасть собі відібрати виборчого права. Гордо приступають хлопці з картами до урни, розуміють, що голосуванням самі укладають своє прилюдне життя на ввесь рік.

Коли який із громадян Бойставну мусить шукати зайняття поза містом, з тяжким серцем кидає цей хлопячий рай. Однак відходячи, отвирає знову одному хлопцеві дорогу до щастя.

Волокити, молоді злочинці, кандидати на вилюдків стають тут чесними людьми, що в пізнішому житті осягли а деякі ще осягнуть честь і славу. Вже тепер є в Америці досить артистів, фінансістів і високих урядовців, що почали життя як діти-волокити і встаткувалися в Бойставні, в „місті хлопців“.

А. Лотоцький.

Гей, що там дзвонить...

(Пісня на арію: „Гей, там на горі Січ іде!“)

Гей, що там дзвонить, що гуде

Гей, то дітвора в школу йде,

Гей, то дітвора, наша мила

[українська,

Гей, радо й жваво в школу йде!

Гей, там горою лине птах,

Гей, бачить дітей на стежках,

Гей, бачить діти наші милі,

[українські,

Гей, по всіх межах і стежках!

Гей, любі діти, в школу йдіть,

Чесні й розумні ви ростіть,

Чесні й розумні, на потіху батька-неньки,

Гей, на потіху всім ростіть!

Ю. Ш.

Віднимання...

Учитель: Дмитрусю, скільки є 2 менше 2?

Дмитро: Не знаю.

Учитель: Ну, подумай! Ти маєш, наприклад, у кишені два гузики і загубив їх. То що тоді є в кишені?

Дмитро: Хиба діра...

Зробимо собі літак-ширяк!

Хто потрудиться трохи, щоб змайструвати собі такого літака-ширяка, той не пожаліє, бо буде мати справді цінну забавку. Цей ширяк кинений до гори, довгий час тримається в повітрі, закреслює гарні лінії й осідає так, мовби справді сидів у ньому якийсь летун і керував ним.

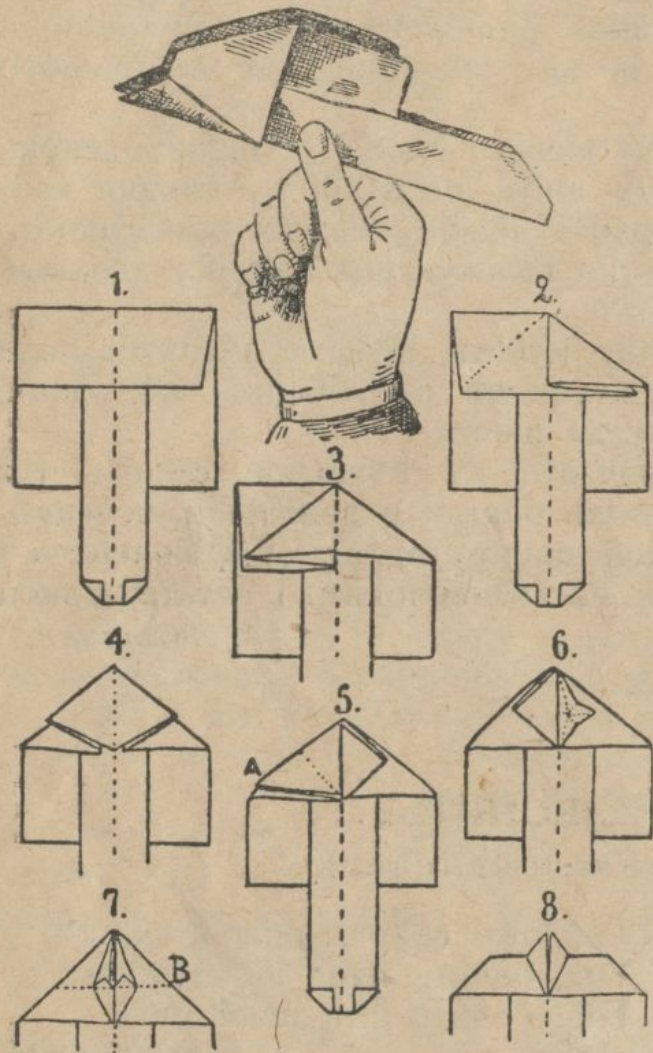
Щоб зробити такого літака, потрібно тільки одного роду матеріялу: паперу і то трохи кращого, до писання, наприклад із зшитка або білого аркуша паперу. (Газетний папір не надається, бо він легко мнеться і не буде держатися так, як ми його зложимо).

Отже витинаємо рівненько один кусень паперу 19 см довгий і 15 см широкий, цей кусник буде на тулів літака, — а другий кусник 18 см довгий і тільки 4 см широкий, це буде на хвіст літака. Далі придивляємося уважно рисункам від 1 до 8 та стараємося виконати все докладно, щоб мати літак, представлений у горі.

Як показує рисунок 1, вкладаємо вузький пасок паперу (призначений на хвіст) в середину більшого кусня, а більший кусник загинаємо при тому на третину його довжини так, що всередині загинається також хвіст на 1 см. (При тому всі точковані лінії вказують, де будемо згинати папір далі.)

Рис. 2. показує, як найперше складаємо правий, а потім лівий ріг чола літака, щоб одержати скісні складки, а потому привертаємо папір до первісного положення.

Як показує рис. 3., підіймаємо найперше одну з тих скісних складок угору так, щоб горішня складка пішла в середину а скісні загиби щоб утворили крильця чола. Коли

так само перелицюємо і ліву складку, тоді чоло літака прийме той вид, що представлений на рис. 4.

Як показує далі рис. 5., треба зігнути складку А в напрямі середини літака (як показує черткована лінія), а так само треба зробити і з правою складкою.

На рис. 6., чертковані лінії показують, як треба позгинати краї крилець, щоб утворилася фігура 7. (Беремо праве крильце за серединку і стискаємо його в пальцях так, що воно складається до середини літака і утворює по середині окремих „шпіцик“, мов прямокутний трикутник, що стирчить до гори. Так само робимо з лівим крилом).

Тепер перегинаємо ще раз цілий перед в начерткованій лінії і літак прийме вид рис. 8. А зігнувши його здовж черткованої лінії від дзьоба до кінця хвоста, отримуємо готовий літак, представлений у горі. Два „шпіцики“ напереді то кінчики утворених човенців, звернених дном

у гору. Коли літак готовий, беремо його в руку, як видно на рисунку і кидаємо трохи на вскіс у гору.

Можливо, що при тому зіпсує не один „майстер“ кілька куснів паперу, та вкінці мусить робота вдатися і „майстер“ буде мати внутрішнє задоволення та набере охоти братися до трудніших речей.

Можна пробувати зробити і великий літак, тоді витинаємо папір більших розмірів, але в тих самих відношеннях, наприклад, подвійно довгий і широкий, потрійно і т. д.

Сокіл мій — »Буревій«.

Поглянь, як лине сокіл мій,
Йому на імя „Буревій“!
Хоч деревляний він цілий,
З паперу його довгий хвіст,
Та глянь, який швидкий, буйний,
Який у нього дзюб і ріст!

Дивіться тільки хоч на мить,
Як він угору йде, летить!
Спершу опише гарний круг,
Та нагло він крильми забе —
І просто вгору пнеться друг,
Високо, в хмари він жене!

А хмари стали в два ряди:
„Витай, соколе, лить сюди“!
Й тоді вам бистрий сокіл мій
Летить без стриму в небеса, —
Недаром зветься „Буревій“.
Самого сонця досяга!

І сонце жде його вгорі, —
Та птаха я не пушу, ні!
Бо я боюсь, що в сонці тім
Спаливсь би гарний сокіл мій,
І не вернувсь би вже в свій дім, —
Не даром зветься „Буревій“...

Все страшне, що незнайоме.

(Байка про осла і верблюда).

Побратався раз осел з верблюдом, бо обидва служили одному господареві. Служили і бідували, бо господар не щадив їх. Мало їсти давав та все з тягарами ганяв. От раз і каже осел до верблюда:

— А доки ж то нам так бідувати та гарувати? Та ж ми тут і погинемо марне в того безоглядного пана!

— Що ж маємо робити? — питає верблюд.

— Я пораджу тобі, бо недаром думаю про те днями й ночами! — каже осел. — Ось що ми зробимо! Коли завтра по-

жене нас господар з мішками і будемо брести через ріку, положимося обидва серед води і не рушимося з місця. Нехай він нас бє, нехай мучить, а ми не встанемо. Він і залишить нас так і піде собі, а тоді ми повстаємо і підемо собі в світ, кращої долі шукати.

— Добре — каже верблюд — спробуємо і так, може вдасться.

Жене їх ранком господар з важкими тягарами на хребтах, переходять ріку — і раптом серед ріки полягали. Що не просить їх господар, що не лає, вони не рушаються. Аж нарешті почав бити. Бє першого осла, бо мабуть провідав, що то осел усьому причина. Але як він його бє, як бє, осел не рушається. Аж утомився чоловік, лишив осла і взявся до верблюда. І диво! Верблюд не був такий витривалий, як осел. Правда, вдарив його господар раз і другий і десятий, то верблюд ще витримував. Та і за двадцятим і трицятим разом іще не встав. Аж як ударив його трицять і дев'ятий раз, тоді верблюд устав і поплентався далі за господарем і то подвійний тягар мусів тепер нести, бо господар з осла зняв та на верблюда дав.

Коли верблюд пішов собі з господарем і обидва зникли ослові з очей, схопився осел, вийшов з ріки і пішов у кущі сушитися. Лежить він собі там — аж надходить тигр, бо тоді і тигри всюди жили. Налякався осел тигра, але став, зіжив шерсть і стоїть. Все одно! — думає собі. А тигр тільки глянув на довговухого і закаменів зі страху. Такого звіра він іще не бачив за свого життя. О, то страшна звірюка! І поки осел мав час обернутися до втечі, тигр уже випередив його і перший дав ногам знати.

— Ну, коли тигр мене боїться, то я не маю чого журитися! — подумав собі осел і ліг у траву далі відпочивати.

А тимчасом тигр зустрів вовка та й каже: „Ей, вовче, що то за страшного звіра я нині бачив! Ледви я втік“.

— Якого ти звіра бачив, що ти втік? — здивувався вовк. — А я не втечу! Тільки покажи мені його, побачиш, що я з ним зроблю!

— Добре — каже тигр — ходи зо мною. Але щоб ти не втікав, то привяжися до мого хвоста. Тоді я тобі повірю.

Привязався вовк до тигрового хвоста і йдуть обидва. Привів його тигр недалеко і зза куща показує: „Ось, той звір“!

— Та ж це звичайний осел! — кричить вовк і сміється. — Ти осла налякався? Ану, ходім на нього!

Та й посунули на осла. Та тільки осел рушився, щоб утікати, як тигрові знов зробилося лячно, що осел хоче на них

нападати — і як рушив, як пігнав назад, а вовк прив'язаний до хвоста тільки поволікся за тигром і забився на смерть.

— Ну, коли мене і тигр з вовком бояться, то я пан! — подумав собі осел і знов ліг відпочити. Коли це тигр відв'язався якось від погибшого вовка, іде та й зустрічає ворону.

— Ой, вороно, не раджу летіти туди, бо там страшний звір! — каже тигр.

— Що за звір? — питає ворона. — Ану, подивлюся.

Полетіла, дивиться а то осел. Сміється ворона з тигра, що осла боїться, та й каже:

— Я того звірка не боюся, хоч яка я мала! Ось бачиш те зерно біля його копит? Я злечу і візьму те зерно!

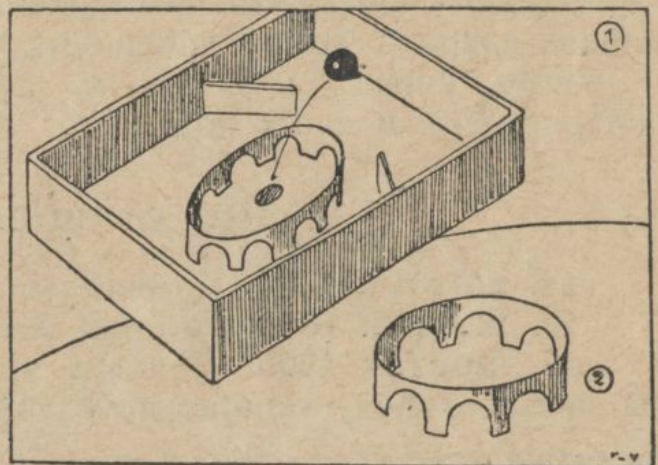
Злетіла ворона і тільки присіла на землі, а осел її ногами хап — і здушив як муху. Побачив це тигр тай дав ногам знати. Так утікав, що аж у гарячі краї загнався і там досі живе. В кожному разі — де тигри є, там нема ослів, а де осли живуть, там нема тигрів. Але й нині, якби вони де зійшлися, то не знати, чи тигр знову не втікав би від осла. Бо хоча осел боїться тигра, бо знає його силу, але ще більше боїться тигр осла, коли його цілком не знає. Бо все, що незнане, те страшне. З того наука, що не треба всього лякатися. Треба найперше пересвідчитися, чи воно справді щось страшне.

ДОМИК З ВОСЬМИ БРАМАМИ.

Цікава забава.

Рис. 1. показує готову іграшку По середині дна невеличкої скринки (деревляної або текстурової) викроєна округла дірочка, трошки більша, як ніклева чи деревляна кулька, яку видно в скринці з боку. На рис. 2. видно спідню половинку бляшаного пуделочка (наприклад від пасти), з якого вийнято дно, а в бічній стінці повикроювано вісім „брам“, таких, щоб крізь них могла пройти кулька. Той „вінець брам“ прикріпити до дна скринки і то так, щоб дірочка була в самій середині також того „вінця“.

Гра полягає в тому, щоб кинена кулька потрапила в котрусь браму і не втікла другою брамою тільки попала в діру посередині. Це не легка штука, тим більше, що вільному бігові кульки перешкоджують також дві „рогачки“, дощинки прикріплені з тої сторони, звідки кидається кульку. Спробуйте!

ПРИРОДА В ЖОВТНІ.

В жовтні ще цвітуть: на полях і стернях калиточник, братчики зірочки, резеда пахуча, медунка біла.

Відлітають: жайворонок, журавель, кос, плиска біла, дрозд, деркач риболов, кобуз-мишолов, сокіл, водяна курочка, водяна чапля.

Ростуть гриби: у великому лісі білий (щирий), — у борі підберезник, у чатинних рижок, — у полі печериця.

На жовтень цього року передбачують таку погоду; До 9-го бурливо, 10 і 11-го погідно, від 12 до 26-го слотливо і мрячно, потім морозно і мрячно.

Що буде в жовтні?

В жовтні дня убуває: 1 год. 46 м. Дня 1. жовтня день має 11 год. і 46 мін., а 31. жовтня день має тільки 10 годин.

В жовтні дня 14-го припадає **Свято Покрови** (Покров Пресвятої Богородиці). Це свято встановила Св. Церква на ту пам'ятку, що в р. 910, дня 14. жовтня, коли араби облягали Царгород, явилася в церкві Богородиці в тому місті Мати Божа і Її поява заохотила греків до бою, так, що розбили ворога і врятували столицю від облоги.

Жовтень — Місяць Книжки. В цім місяці всі свідомі люди, отже і діти і молодь, повинні старатися про поширення книжки. Кожний повинен не тільки сам купити собі бодай кілька

нових книжок, але й повчити других про вартість книжки. В жовтні книгарні продають книжки дешевше, а по установах виголошують відчити про книжку і владжують вистави книжки та День Книжки.

Дня 31. жовтня припадає що року всесвітній **День Ощадности**. Улаштовують реферати про важність щадження. Також діти і молодь повинні ширити думку ощадности та й самі повинні щадити так гріш, як одержу, книжку і все інше, а також доброю поведінкою щадити здоровля і сили своїх родичів...

Що сталося в жовтні?

14. жовтня 1624. Козаки-запорожці здобули Царгород.

16. жовтня 1648. Гетьман Хмельницький почав облягати Львів.

17. жовтня 1905. Вийшов на Україні царський указ, яким проголошено свободу українського друкованого слова.

Чому падає дощ...

- Мамо, чому властиво падає дощ?
- Чому? Бо треба дощу, щоб квітки цвіли, дерева росли...
- То чому падає також на дорогу і на хату?..

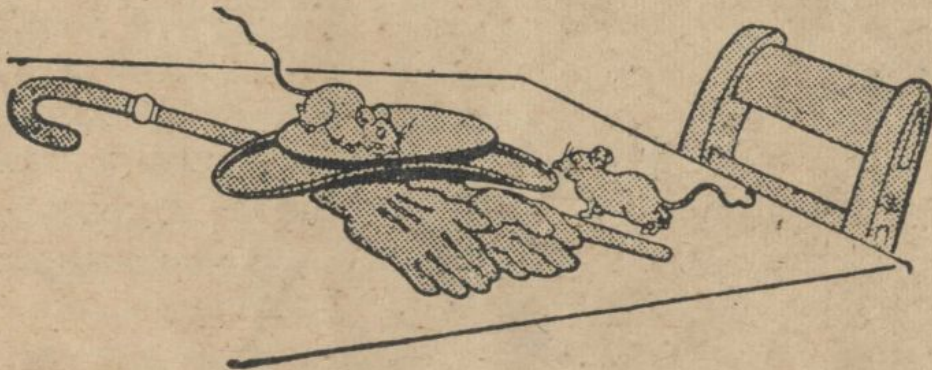
Не пізнали шапокляка...

(Сміховинка).

„Мишко, йди сюди, а живо,
І поглянь, що це за диво?

Мов мисчина, мов торбина —
Неодна там окрушина!“

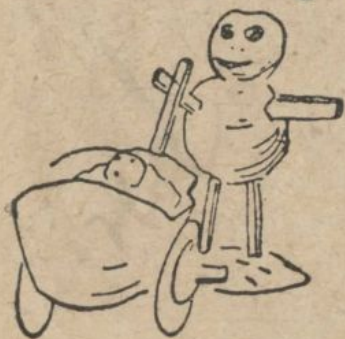
„Справді, брате, пошукаймо,
В кожну шпарку заглядаймо, —

Ти йди вилізь нагору,
А я з боків обійду!“

Нагло, мов з гармати — бух! Мишка впала з переляку —
Аж підстрибнув братчик-зух, Налякалась шапокляку.

На що здадуться каштани?

Гляньте на цих дивних звірів, то здивуєтесь, коли скажемо, що всі вони пороблені з каштанів.

Ось котик або песик: з одного каштана зроблена голова, тільки очі з чорних утятих шпильок, а риски очей та рота вириті острим ножиком. Тулів, то другий грубий і подвгастий каштан, прикріплений до голови кусником сірника, загостреного з обох кінців. Лабки так само з сірників, повпиханих у тулів.

Подібно легко зробити з каштанів жабу, свинку чи щось інше, а навіть візочок і лялю в ньому і „власника“. Вуха і хвостики робиться з лущини каштана, так само візочок (тільки колісця з текстури), ноги й руки з патичків. Каштанів уживати великих то маленьких (до зроблення малих фігурок). Тепер якраз починають дозрівати і подати каштани, отже варто збирати їх, придбати собі гострий ніжик і показати, „що хто потрапить“. Тільки вважати, щоб гострий ніжик замість у каштаник не заблукав у палець або в долоню, бо буде... буба...

Та не тільки з каштанів, але й з інших овочів можна майструвати гарні речі, треба тільки трохи зручності й — дотепності. Наприклад, з качанів капусти, з великих і малих картопель, з брукви і т. п., можна робити а радше „різьбити“ всякі дива. Спробуйте!

Прощання ластівки

Ще-ще-ще-ще зашебечу,
Поки в чужий край долечу,
Поки діти свої скличу,
Ще-ще-ще-ще зашебечу...

Тю-тю-тю-тя, заберу тя,
Рідни земле, заберу тя, —
Не на крильцях, та в серденьку,
На всю зиму, на довгеньку...

М. П-ів

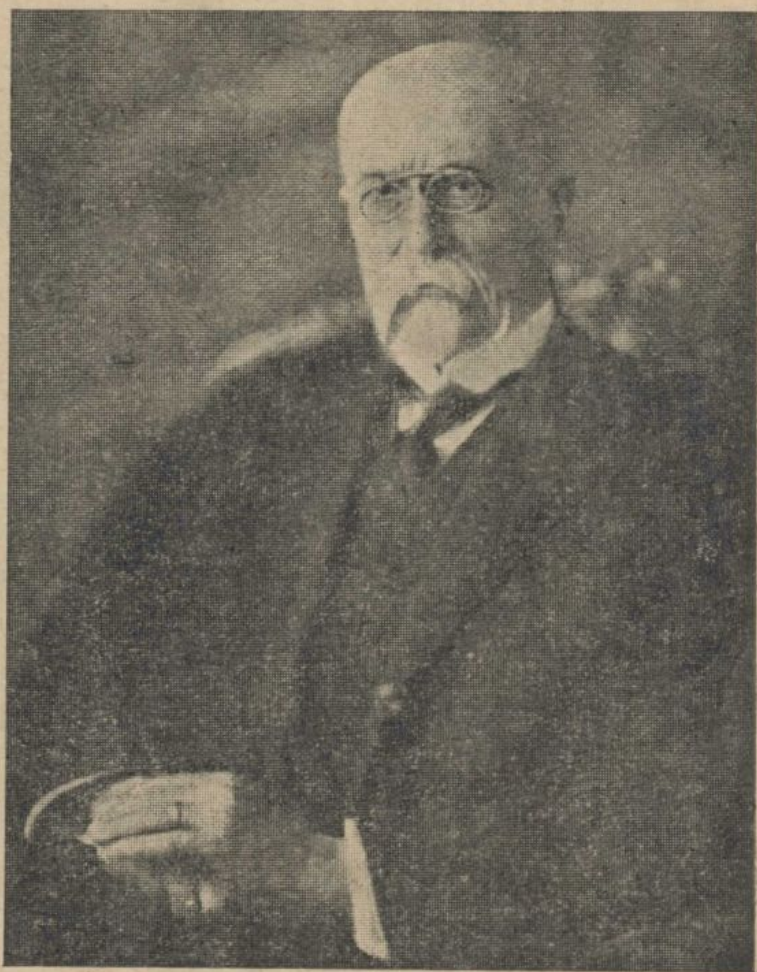

З Краю і зі Світа

По містах і містечках та селах у цілім краю відбувалися в вересні Сільсько-Господарські та Кооперативні Свята, в яких видатну участь брали також діти і молодь. Особливо подобаються всім дитячі вправи, „вежі“, сценки і деклямації.

Смерть Томи Масарика. У вівторок дня 14 вересня помер у Лянах коло Праги президент Чехословаччини, Тома Масарик, у 87. році життя. Тома Масарик уродився 1850. р. Його батько був ремісником-

ковалем і малий Тома замолоду вчився ковальства. Та згодом узявся до науки і завдяки своєму хистові та пильності покінчив найвищі школи, так, що вже маючи 32 роки, став професором університету в Празі. Крім науки присвятився він також суспільно-політичній праці для добра свого народу і як посол до австрійського парламенту відважно виступав в обороні прав чехів і словаків. Під час світової війни Масарик перебував за границями Австрії та ревно трудився, щоб прихилити всі держави, які воювали з Австрією, до думки про створення незалежної Чехословаччини. В 1918 році був також і на Україні, де тоді організувалися чеські легіони до боротьби з Австрією. В 1918 році, коли розпалася Австрія, чехи відзискали самостійність і вибрали Масарика першим президентом

вільної Чехословаччини. На тому становищі був аж до 1935 р., коли уступив, будучи 85-літнім старцем. Ціла Чехословаччина тепер в глибокій жалобі по своїм „таточку“, бо так його всі називали. Жаліє за ним і чехословацька молодь і дітвора, бо покійний достойник був великим приятелем дітей. Прихильно відносився і до українських дітей на Закарпатті, спомагаючи не раз установи, що опікуються там бідними дітьми. Та й узагалі до українського народу і його змагань був прихильний покійний Масарик, тому і від нас належиться йому щира посмертна згадка. Деякі твори-спомини Масарика перекладені на українську мову, а також вийшли окремі українські книжки, присвячені життю і праці цього великого чоловіка, якого вважали за найвизначнішого між жи-

вучими нині людьми. Особливо українським дітям і молоді повинен цей муж служити за взір, як треба вчитися і працювати для рідного народу, щоб причинитися до найвищого його добра. Честь пам'яті Покійника!*)

В Іспанії далі кипить кривава домашня війна. Багато еспанських дітей з околиць, обнятих війною, вивезли англійські кораблі до Англії. Там уладили для них окремі табори, де ті діти мають перебути аж до часу, коли в їх краю настане мир і спокій.

*) Хто хоче докладніше прочитати про Т. Масарика, нехай загляне до річника «Світика» з 1931 р., ст. 206, де є дуже цікаве оповідання про життя Масарика п. н. «З ковальчука президентом держави».

Потреба навчатися
всім: «Місяць X
в книжці!»

Мов та щира
: вміє брати
й забавляти...

Де є на
там є розум в

Що мудра-говорка
Миколай

їсти в нас
не просить, а яке
добро приносить!

в смутку ве
селить, в негостян-
ку збагатить.

Пам'ятайте
друг найліпший!

Пташки відлітають.

Ви зникли, пташки, з краю,
Як зелень з наших нив,
Ви зникли, любі пташки,
Як листя й квіт з дерев.

Та ви, що тут лишилися,
Пригадуєте нам:
— Ви, діти не журіться,
Скажіть товаришам, —

„Що те, що все триває,
Триватиме ввесь вік,
А й те, що все минає,
Повернеться за рік...“

М. П-ів.

Знаю, знаю добре:
Жовтень — Місяць Книжки,
Позбираю книжечки всі
З поличок і з вишки.

До старих — ще піду
Нових прикупити,
Бо на те є Місяць Книжки,
Щоб книжку ширити!

А як вже докуплю,
Влаштую виставу,
Поскладаю їх рядами
На стіл і на лаву.

Історія перша,
А тут гарні вірші,
Повісти й оповідання
Від віршів не гірші...

Тут „Світик Дитини“,
Тут байка і казка,
Поскладаю вас в порядку,
Стійте тут, будь ласка...

А „Кобзар“ Шевченка
Тут по середині,
Це в нас книжка найважливіша
Від давна до нині.

Тут будуть портрети,
Найперший Шевченка,
Й інші наші славні люди,
Що пишуть гарненько.

Закличу Марусю,
І Влодка і Славу, —
Подивіться, мої милі,
На мою виставу!

Діти поставали,
Все те оглядали,
Були раді та веселі,
Книжці заспівали:

(на голос: »Ой, під гаєм, гаєм...«

„Ти, кохана книжко,
Учиш нас, навчаєш,
Про усякі дивні дива
Нам оповідаєш!“

„Вчиш нас, люба книжко,
Як на світі жити,
Батька, неньку шанувати,
Рідний край любити.“

„Кликнім, діти: Слава!
Нашій книжці слава!
В ній наука і розвага,
Втіха і забава!“

Ю. Ш.

ТОЙ СВОЄЇ ДОЛІ НІ ЩАСТЯ НЕ ЗГУБИТЬ —
ХТО КНИЖКИ ЧИТАЄ І ЩАДИТИ ЛЮБИТЬ!

Наші мамі, ГОСПОДИНІ

З хліба буде лакоминка!

„Що зробити нам на третє?“
Олі радиться Юстинка.
Оля каже: „Може бути
З хліба добра лакоминка!“

А до того ще вдушила
Сік зі свіжої цитрини
І піну з білків улила
Ще до тої мішанини.

Шість жовтків утерла з цукром
(Цукру шість ложок змішала),
Потовкла сухого хліба
Й шість ложок його додала.

Ринку маслом помастила,
Булки тертої додала,
Влила в ринку всю ту масу
І на кухні пильнувала.

Всім нам дуже смакувала
Та хлібова лакоминка...
„Олю, ти дістанеш медаль!“
Хвалить її так Юстинка.

Хлібова лакоминка: шестеро яець, шість ложок товченого сухого хліба (питльованого або разового), ціла цитрина.

та всього добра бажаю

всім моїм Читачкам і Читачам у день їхнього Ангела в жовтні: Трохимам, Савам і Станімирам 2, Евстахіям (Остапам), Олегам і Тетянам 3, Кіндратам 4, Теклям 7, Евфросиніям 8, Калістратам 10, Харитонам 11, Григоріям 12, Кипріянам і Юстинкам 15, Діонісіям (Денисам) 16, Томам 19, Сергіям 20, Пелагіям 21, Яковам 22, Пилипам і Теофанам 24, Карпам 26, Параскевіям і Назарам

27, Юхимам 28, Лонгинам 29, Лукам 31. Добра і щастя, мов листя золотого!..

Щоб не кричала...

- Мамо, чому смаруете завіси оливою?
- Щоб двері не скрипіли.
- То чому кричати нашу малу Марійку, щоб так не кричала.

ПОЗІР! — ЧИТАЧКИ й ЧИТАЧІ — ПОЗІР!

Вже появилася в розпродажі

**ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ
КАЛЕНДАР „ПРОСВІТИ“
НА РІК 1938.**

Має він 250 сторін друку і багато образків.

Зредагував цей календар редактор „СВІТИКА“ п. Ю. Шкрумеляк. Тому в кожду хату, в кожді руки для розваги і науки — постарайтеся закупити 1 примірник цього прегарного календаря.

Ціна 1 прим.: 1.20 зл. (з пересилкою: 1.50 зл.)

(за посліплатою не висилається)

Хто замовить 10 календарів і пришле згори 12 золотих — той одержить 11 календарів і не платить коштів пересилки. Постарайтеся зібрати від 10 знайомих укр. родин по 1.20 зл. на цей Календар!

Замовлення посилати на адресу:

ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“ ЛЬВІВ, ул. ЗІМОРОВИЧА 2.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“

це найцікавіший та найповажніший жіночий часопис, який має налаштовані звязки з українками на цілім світі.

Містить зразки найновішої літератури, має постійну сторінку про „Виховання Дитини“. Обговорює новітнє господарювання та подає взірці ручних робіт і навчає: як вести працю по жіночих організаціях.

Адреса Редакції і Адміністрації:

Коломия, ул. Замкова, ч. 37.

(Пишіть за оказовим числом!)

УКРАЇНСЬКА ДИТИНО!

Чи знаєш, що це таке:

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“?

Це найстарша наша Споживча Кооператива, яка існує вже поперх 50 літ!

Її Централь і всі Магазины находяться у Львові, у великій кам'яниці в Ринку, під ч. 36.

Має вона по всіх більших містах у цілім краю свої склепи.

Старайся сама і поручай іншим, щоб купували завжди всі товари лише в склепах „Народної

ГРУБ

Пам'ятай п...

КАЛЕНДАР „МІСІОНАРЯ“

це найдешевший український календар, бо коштує лиш: 1 — зол., а має 144 сторін друку і багато гарних образків.

Жадайте його по всіх книгарнях!

НОВІ КНИЖКИ.

Подаємо всі нові видання книжечкові, які появилися на протязі останніх місяців. Вони повинні бути в кожній дитячій бібліотеці. Їх повинні купити і прочитати всі передплатники газетки.

Жадайте цих книжечок по всіх українських книгарнях у краю, а як їх там нема — то пишіть за ними на подану нижче адресу:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“
Львів, ул. Зіморовича, 2.

1. Г. Хр. Андерзен: „ЦІСАРСЬКИЙ СОЛОВІЙ“ — казка з 4 обр. стр. 20. ціна 25 сот.
2. Вуйко Славко: „ПРИГОДИ ДЯДЬКА ПРОХОРА“ — сміховинки з 30 образками, стр. 32. ціна 30 сот.
3. М. Ваврисевич: „В РІЗДВЯНУ НІЧ“ — сценічна картина в 3 діях, підходяща для сільських гуртків. Ціна 60 сот.
4. Ю. Шкрумеляк: „АЛЯДИН і ЧАРІВНА ЛЯМПА“ — перерібка з „Казок 1001 Ночі“, з 49 образками, стр. 72. Ціна 70 сот.
5. М. Погідний: „ГЕТЬМАНСЬКА БУЛАВА“ — казка з 8 образками стр. 36. Ціна 30 сот.
6. Карло Евальд: „БУКОВИЙ ГОРБ“ — казки з життя природи, переклад Юрія Сірого, стр. 36. Ціна 70 сот.
7. Карло Евальд: „БУК і ДОЩОВИК“ — казки з життя природи, переклад Юрія Сірого. стр. 43. Ціна 70 сот.
8. Карло Евальд: „РОДИЧІ“ — казки з життя природи, переклад Юрія Сірого, стр. 32. Ціна 70 сот.
9. Іванна Блажкевич: „ОПОВІДАННЯ“ — збірка зложена з 9 оповідань, з 15 образками стр. 68. Ціна 60 сот.

Хто посилає гроші згори — не платить коштів пересилки.

МАМО, купи мені:

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО у витинанках, 12 аркушів по 15 гр.

ІСТОРІЮ УКРАЇНИ у витинанках, рисунки після проєктів С. Гординського, 8 аркушів по 20 гр.

Орнаментований поділ годин 10 гр. — Годинник для дітей 15 гр.

Продають усі книгарні та крамниці з папером. Головний склад:

Книгарня Наукового Т-ва ім. Шевченка, Львів, Ринок 10.

Ум відгадайте

1) Доповнити кінцеві слова (де вони бракують) цього вірша і написати, в якому числі „Світика“ був цей вірш, який його наголовок та як називається автор:

Там на горбку рядок б . . . . Пролилось тут багато . . . .
 Похилився над гробами, Із очей сестри і . . . .

2) З цих дванадцяти розкинутих складів зложити три слова, що висловлюють обов'язок кожного передплатника супроти своєї газетки:
ти - дна - При - е - го - плат - ред - пе - во - ни - но - ка!

3) В цей магічний квадрат вписати слова з чотирьох букв такого значіння:

1. інакше „оселя“, - 2. грецький байкар, —
 3. інакше „полювання“, — 4. інакше „описування“.

(подала Ірка Збудовська).

4) Якої народности ця дівчина: **ЛІТА ІКАЙ?**

(подав Л. Рихтицький).

5) Відчитайте ці ребусики: **100рож, ті100, кі100чка, р1а, по100ли, Ззуб.**
 (3, 4 і 5 подав М. Кумка)

6) Листок верх листка — а в нім головка не була.

7) Лася долі селом простяглася, а якби встала, то до неба б дістала.

8) Кілько на небі зірочок, тільки на землі дірочок... Коли так буває?

9) Перед кожною з цих трьох голосівок дописуйте одну шелестівку, щоб повстали цілі слова. Придумайте такі чотири слова, щоб мали в собі такі голосівки: **-о-о-а.**

10) Один школяр в Рідній Школі Його імя — відгадайте! —
 Втяв три кляси за два роки. Читається в оба боки!...

Увага! Відгадки цих загадок треба вислати тільки разом з відгадками загадок з чч. 10 і 11, найдалі до 10. листопада 1937.

Географічна загадка.

(Уложив Орест Коваль)

×	А	П	І	Т	О	Л
Х	Х	Р	І	К	А	
М	А	×	Е	Р	М	О
			×			
				×		
С	Е	Р	А	Е	×	О
						×

1. Один із сімох горбків Риму.
2. Острів на Середземному морі.
3. Місто на Сицилії.
4. Шелестівка.
5. Ріка у Франції.
6. Місто, яке дало початок всесвітній війні.
7. Вершок у скільських Бескидах.

Букви на місці хрестиків дадуть назву міста, відомого з історії України.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ КНИЖКИ!

„СВІТ ДИТИНИ“ виходить раз у місяць в об'ємі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1937: В краю річно 4 зл. піврічно 2 зл., квартално 1 зл. Для Америки й Канади 1 долар; для Чехословаччини 25 кор.; для Румунії 200 леїв річно.

Адреса Редакції й Адміністрації: **Львів, ул. Зіморовича 2.**
Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330. Телефон 257-87.

Жовтень на селі.

У полі кінчають картоплю копати, при тім діти люблять ватру розкладати, бо кажуть, що в полі картопля печена смачніша, від тої, що в хаті зварена...

В саді господарі земельку копають, листя неопале й овочі збирають, — сад чистять і гноять, бо лиш сад чистенький дасть нам ще і нарік овоч здоровенький.

В городі робота: ярину збирати, а грядки порожні ще перекопати, всю хопту зібрати й на огні спалити, без буряну краще городові жити.

В пасіці вже тихо, наш пасічник дбає, вулики на зиму він забезпечує. Щоб бжолы в спокою й добрі зимували та щоб нам і нарік медочку придбали.

Дома також досить всякої роботи, збіжжя молотити і везти молоти. Господар міркує, що може продати, а що залишити, щоб не бідувати. Пильні діти вчаться і книжки читають, або милим співом всіх розвеселяють..

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Добродійка Вп. М. Г. з Філядельфії пересилає цією дорогою слова подяки всім тим Читачкам і Читачам »СВІТИКА«, які надіслали відповіді на її „три питання“, що були надруковані в січневому числі газетки на стр. 18. Жалко тій нашій Добродійці, що так мало читачів брало участь в тому конкурсі. Всім тим учасникам, що надіслали відповіді які були надруковані в цвітневім (4) числі »СВІТИКА« вишлемо з припоручення п. М. Г. по 1 книжечці, як **додаткову премію.** Тому подайте всі учасники свої точні адреси, щоб наша Адміністрація могла вислати книжечки.

ВАРШАВСЬКИЙ МАГАЗИН ОБУБИ

„ALVENA“

ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА, ч. 17.

має на складі великий вибір наймодніших фасонів,
по найдешевших цінах.